

Bruxelles, 14.6.2016
COM(2016) 379 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

sprijinirea prevenirii radicalizării care duce la extremism violent

Introducere

Recentele atacuri teroriste din Europa au evidențiat încă o dată nevoia urgentă de a combate radicalizarea care conduce la extremism violent și terorism. Suspecții implicați în aceste atacuri teroriste au fost în majoritate cetățeni europeni, născuți și crescuți în statele membre, care s-au radicalizat și s-au întors împotriva concetățenilor lor pentru a comite atrocități. Prevenirea radicalizării constituie o parte esențială a luptei împotriva terorismului, astfel cum a fost subliniat în Agenda europeană privind securitatea¹.

Elaborarea și punerea în aplicare a măsurilor de combatere a radicalizării se derulează în principal pe teren, la nivel local, dar și la nivel regional sau național, și intră în special în sfera de competență a statelor membre. Actorii locali sunt, de obicei, cel mai bine plasați pentru a preveni și a detecta radicalizarea, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung. În același timp, UE joacă un rol de sprijin, nu în ultimul rând ca urmare a naturii similare a provocărilor cu care se confruntă statele membre, precum și a amplitudinii și a naturii interconectate a problemei, ceea ce înseamnă că cooperarea, crearea de rețele, finanțarea și schimbul de bune practici la nivelul Uniunii au, de asemenea, un rol important.

Timp de peste un deceniu, UE a sprijinit activitățile statelor membre în acest domeniu. În 2005², Strategia UE de combatere a terorismului a identificat prevenirea ca fiind unul dintre cei patru piloni ai acțiunilor sale. În 2014, Comisia a adoptat o comunicare specifică³ identificând prioritățile pentru acțiunile ulterioare. Agenda europeană privind securitatea din aprilie 2015 a plasat prevenirea radicalizării violente într-un context politic mai larg. După apelul lansat la 12 februarie 2015⁴ de Consiliul European și după apelurile lansate de Parlamentului European⁵, de Consiliul Afaceri Externe la 9 februarie 2015⁶ și de Consiliul Justiție și Afaceri Interne la 20 noiembrie 2015⁷ și la 24 martie 2016⁸, în Comunicarea sa din 20 aprilie 2016⁹ Comisia a propus măsuri suplimentare concrete pentru a sprijini în continuare

¹ Agenda europeană privind securitatea, COM (2015) 185 din 28 aprilie 2015.

² Strategia UE de combatere a terorismului din 30 noiembrie 2005,

<http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%2014469%202005%20REV%204>.

³ Comunicare a Comisiei privind prevenirea radicalizării către terorism și extremismul violent: consolidarea reacției UE, COM (2013) 941 final din 15 ianuarie 2014.

⁴ Reuniunea informală a șefilor de stat sau de guvern, Bruxelles, 12 februarie 2015 - Declarația membrilor Consiliului European, <http://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2015/02/150212-european-council-statement-fight-against-terrorism/>.

⁵ Rezoluția Parlamentului European din 25 noiembrie 2015 referitor la prevenirea radicalizării și recrutării cetățenilor europeni de către organizații teroriste (2015/2063(INI)), <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+COMPARL+PE-551.967+01+DOC+PDF+V0//RO&language=RO>; a se vedea și Rezoluția Parlamentului European din 19 ianuarie 2016 referitoare la rolul dialogului intercultural, al diversității culturale și al educației în promovarea valorilor fundamentale ale UE, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P8-TA-2016-0005+0+DOC+PDF+V0//RO>.

⁶ Concluziile Consiliului privind combaterea terorismului din 9 februarie 2015, <http://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2015/02/150209-council-conclusions-counter-terrorism/>.

⁷ Concluziile Consiliului UE și ale statelor membre reunite în cadrul Consiliului privind combaterea terorismului din 20 noiembrie 2015, <http://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2015/11/20-jha-conclusions-counter-terrorism/>.

⁸ Declarația comună a miniștrilor UE responsabili de justiție și securitate și a reprezentanților instituțiilor UE cu privire la atentatele teroriste din 22 martie 2016 de la Bruxelles, <http://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2016/03/24-statement-on-terrorist-attacks-in-brussels-on-22-march/>.

⁹ Punerea în aplicare a Agendei europene privind securitatea pentru a combate terorismul și a deschide calea către o uniune a securității efectivă și autentică, COM (2016) 230 final.

eficacitatea politicilor naționale ale statelor membre de combatere a radicalizării prin: îmbunătățirea structurilor de coordonare ale UE, utilizarea rețelilor de la nivelul UE, o mai bună utilizare a fondurilor și a proiectelor la scară europeană. Această din urmă comunicare completează, de asemenea, Planul de acțiune al ONU pentru prevenirea extremismului violent prezentat în ianuarie 2016¹⁰.

Radicalizarea violentă nu reprezintă un fenomen nou; însă cele mai recente manifestări ale sale, amploarea sa, precum și utilizarea de noi instrumente de comunicare prezintă provocări noi, care impun o abordare axată atât pe implicațiile imediate în materie de securitate ale radicalizării, precum și pe cauzele sale profunde, reunind toți actorii relevanți ai societății.

Prezenta comunicare abordează contribuția UE în ceea ce privește sprijinirea statelor membre în prevenirea radicalizării care duce la extremism violent sub formă de terorism. Această provocare cu fațete multiple și complexe poate fi abordată numai prin combinarea unor acțiuni derulate în mai multe domenii de politică și prin reunirea autorităților competente, precum și a actorilor societali și ai comunităților de la toate nivelurile – local, regional, național și european. Prezenta comunicare se axează pe modul în care activitățile derulate la nivelul UE pot sprijini statele membre pentru a face față acestei provocări în șapte domenii specifice: (i) sprijinirea cercetării, a colectării dovezilor, a monitorizării și a rețelilor; (ii) combaterea propagandei teroriste și a discursurilor de incitare la ură în mediul online; (iii) combaterea radicalizării în închisori; (iv) promovarea educației favorabile incluziunii și a valorilor comune ale UE; (v) promovarea unei societăți favorabile incluziunii, deschise și reziliente și sensibilizarea tinerilor; (vi) dimensiunea de securitate a combaterii radicalizării și (vii) dimensiunea internațională.

1. Radicalizarea violentă, un fenomen complex care necesită o cunoaștere aprofundată și o reacție pluridimensională

- *Un fenomen tot mai complex și evolutiv*

UE s-a confruntat timp îndelungat cu diferite tipuri de terorism, în special bazate pe ideologii politice extreme. Acestea continuă să reprezinte o preocupare importantă pe întreg teritoriul UE și există semne că ar putea să conducă tot mai mult la extremism violent sub formă de terorism. Cu toate acestea, factorii declanșatori ai recentelor acte teroriste din Europa sunt diferiți și mai complecși decât în cazul fenomenelor de radicalizare anterioare. În prezent, radicalizarea are cauze profunde diferite, operează pe baza unor tehnici de recrutare și de comunicare diferite și este caracterizată de ținte globalizate și care se deplasează în interiorul și în afara Europei. Crește în diferite contexte urbane și periurbane și este alimentată și inspirată de ideologii care incită la violență vizând noi segmente de public, precum femei și persoane foarte tinere din medii sociale diferite. În plus, radicalizarea violentă este o problemă complexă, care depinde de o rețea complicată de factori de respingere și de atracție. Nu este cauzată de un singur „factor declanșator” și nu are o singură cauză sau un traseu inevitabil, ci constituie de obicei rezultatul unei combinații de factori diferiți.

Factorii care favorizează radicalizarea pot include un sentiment puternic de alienare personală sau culturală, nedreptate percepută sau umilire întărită de marginalizarea socială, xenofobie și

¹⁰ <https://www.un.org/counterterrorism/ctitf/en/plan-action-prevent-violent-extremism>.

discriminare, posibilități de educație sau de angajare limitate, criminalitate, factori politici, precum și o dimensiune ideologică și religioasă, legături de familie nestructurate, traume personale și alte probleme psihologice. Acești factori pot fi exploatați de recrutori care utilizează punctele vulnerabile și nemulțumirile prin manipulare sau pot fi amplificați, dimpotrivă, prin autoizolare. Platformele de comunicare socială asigură conectivitatea, participarea virtuală și o cameră de ecou pentru opinii extremiste similare. Mai mult decât atât, profesioniști și teoreticieni au remarcat faptul că procesul de radicalizare poate, în anumite circumstanțe, să aibă loc în intervale de timp din ce în ce mai scurte. Se estimează că aproximativ 4 000 de cetățeni ai UE s-au alăturat unor organizații teroriste în țări aflate în situații de conflict precum Siria și Irak.

Atacurile teroriste recente au plasat extremismul islamic în centrul atenției. Factorii ideologici și religioși constituie doar o parte din întregul spectru de factori posibili de declanșare a radicalizării. Recrutorii și predicatorii extremiști au devenit versați în exploatarea nemulțumirilor, utilizând abuziv discursurile și simbolurile religioase pentru a oferi justificări pentru actele de violență. În același timp, religia poate să joace un rol vital în prevenirea sau combaterea radicalizării: aceasta leagă comunitățile, întărește sentimentul de apartenență și ghidează oamenii într-o direcție pozitivă.

- *Sprijinirea cercetării, a colectării dovezilor, a monitorizării și a rețelilor*

Cercetarea efectuată de UE a oferit rezultate comparative utile privind procesele de radicalizare și de deradicalizare în rândul tinerilor și privind contextul social complex și evolutiv al religiilor, al multiculturalismului și al extremismului politic în multe state membre. Ea a produs și ar trebui să continue să producă instrumente și analize concrete privind politicile, care pot fi utilizate direct de profesioniștii în materie de securitate și de factorii de decizie politică din statele membre. Cu toate acestea, cele mai recente atacuri teroriste comise în Europa arată noi tendințe în procesul de radicalizare, care trebuie investigate în continuare.

În cadrul celui de-al șaptelea program-cadru pentru activități de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrative (PC7) au fost lansate mai multe proiecte pe tema radicalizării¹¹. Prin aceste proiecte s-a urmărit o mai bună înțelegere a factorilor care stau la baza radicalizării, precum și elaborarea de metodologii de evaluare a eficienței măsurilor care le abordează.

Pentru a acoperi în continuare decalajul dintre mediul academic și profesioniștii în materie de securitate din acest domeniu, în 2016, Comisia a inclus teme de cercetare privind radicalizarea și incluziunea în cadrul programului Orizont 2020¹². Mai mult decât atât, există importante cercetări privind diversitatea religioasă în Europa¹³. Dovezile recente generate de aceste

¹¹ Proiecte PC7 în domeniul securității: www.safire-project.eu; www.impacteurope.eu; www.fp7-prime.eu/project; <http://voxpath.eu/>. Proiecte PC7 din domeniul științelor sociale și umane: „Religious Diversity and Secular Models in Europe-Innovative approaches to Law and Policy” („Diversitatea religioasă și modelele seculare în cadrul abordărilor inovatoare europene în materie de legislație și politică”); „Finding a place for Islam in Europe” („Găsirea unui loc pentru Islam în Europa”); „Combating inequalities through innovative social practices of, and for, young people in cities across Europe” („Combaterea inegalităților prin practici inovatoare ale și destinate tinerilor din orașe în întreaga Europă”).

¹² Licitatie de 8,5 milioane EUR privind elaborarea unei strategii comprehensive de combatere a radicalizării violente în UE, de la înțelegerea precoce la îmbunătățirea protecției, și licitație de 5 milioane EUR privind tendințele radicalizării contemporane și consecințele lor pentru Europa.

¹³ Licitatie de 2,5 milioane EUR privind diversitatea religioasă în Europa – trecut, prezent și viitor.

proiecte vor consolida capacitatea statelor membre de a-și ajusta abordările politice existente și de a elabora politici și practici noi.

Alte priorități de cercetare includ: sistematizarea cunoștințelor și a expertizei disponibile pentru a sprijini procesul de luare a deciziilor strategice; consolidarea activităților de teren interdisciplinare privind mijloacele de recrutare, socializarea și tehnicile teroriștilor; utilizarea de volume mari de date pentru a analiza informațiile legate de practicile de comunicare ale radicalizării violente; îmbunătățirea legăturilor existente între mediul academic, inclusiv între cercetătorii din afara UE, factorii de decizie și alte părți interesate; și cercetarea și educația în materie de limbi străine, culturi, religii și ideologii.

Centrul de excelență din cadrul rețelei pentru sensibilizarea publicului cu privire la radicalizare

Centrul de excelență din cadrul rețelei pentru sensibilizarea publicului cu privire la radicalizare (RAN) este platforma europeană care permite schimbul de experiență, punerea în comun a cunoștințelor, identificarea celor mai bune practici și dezvoltarea de noi inițiative în materie de combatere a radicalizării. El implică diferiți actori (inclusiv psihologi, educatori, asistenți sociali, lideri ai comunităților și ONG-uri, alături de agenți de poliție, de penitenciar și de supraveghere, precum și reprezentanți ai diverselor ministere și administrații), în toate domeniile relevante, de la consolidarea rezilienței față de propaganda extremistă pe internet, la radicalizarea în închisori și în mediul educațional, cu o atenție specială acordată tineretului. Rețeaua RAN este concepută ca o rețea de rețele, iar cooperarea dintre alte rețele relevante și Centrul de excelență RAN contribuie la punerea în comun a expertizei relevante și la consolidarea reciprocă a inițiativelor în diferite domenii de politică. Pentru Centrul de excelență din cadrul rețelei pentru sensibilizarea publicului cu privire la radicalizare, Comisia a prevăzut până la 25 de milioane EUR pe o perioadă de patru ani, care să ofere un sprijin specific părților interesate din statele membre în ceea ce privește proiectarea de strategii preventive complete, înființarea unor cadre și rețele incluzând mai multe agenții și punerea în aplicare a proiectelor concrete. În cele din urmă, Centrul de excelență RAN inventariază cele mai recente descoperiri ale activităților de cercetare care sunt direct relevante pentru activitatea concretă a profesioniștilor și a autorităților din cadrul diferitelor grupuri de lucru RAN.

Acțiuni-cheie:

- ✓ *Centrul de excelență RAN oferă sprijin statelor membre în ceea ce privește elaborarea și punerea în aplicare a unor activități de prevenire eficiente, oferă orientări și manuale pentru înființarea unor structuri incluzând mai multe agenții, creează o platformă pentru partajarea de experiențe și de practici și continuă să inventarieze activitățile de cercetare referitoare la radicalizare.*
- ✓ *Înființarea unui registru central al strategiilor de prevenire la nivel național, regional sau local, al rețelelor de profesioniști și al punctelor de contact naționale/regionale în statele membre.*
- ✓ *Mobilizarea cercetării în cadrul Orizont 2020 privind cauzele profunde și complexe ale radicalizării violente, cu scopul de a elabora instrumente concrete care să permită intervenții politice bazate pe o mai bună informare.*

2. Combaterea propagandei teroriste și a discursurilor de incitare la ură în mediul online: combaterea amenințărilor, consolidarea spiritului critic și încurajarea implicării societății civile.

Teroriștii utilizează din ce în ce mai mult internetul în mod abuziv pentru a-și atinge scopurile. Anumite grupuri teroriste dedică în prezent resurse semnificative pentru producerea unor volume mari de materiale teroriste sofisticate care includ amenințări, manuale de formare, sfaturi practice despre cum se pot obține și importa arme, despre cum se fabrică bombe și despre cum se selectează țintele și se planifică și efectuează atacuri. Acestea difuzează materiale video cu atacuri reușite, tortura și execuția victimelor și propagă mesaje de sprijin și încurajare în continuare a atacurilor teroriste și a actelor de violență, prin canale criptate sofisticate. Internetul oferă recrutorilor radicali mai multe oportunități de a interacționa cu oameni care altfel nu ar fi accesibili prin mijloace convenționale. Interacțiunile online cu persoane cu vederi similare pot înlocui comunitatea fizică în care trăiește o persoană și pot crea un mediu social online în care conduita deviantă și violența sunt acceptabile. Chiar dacă astfel de materiale online, în sine, nu sunt instrumente directe de radicalizare a persoanelor, ele par a juca un rol în accelerarea procesului de radicalizare. Interacțiunea cu alte persoane prin intermediul canalelor online alimentează sentimentul de apartenență și de a avea o cauză comună.

Prin urmare, abordarea cauzelor profunde ale extremismului necesită acțiuni pentru a combate multiplicarea discursurilor de incitare la ură și diseminarea online a materialelor teroriste sau extremiste. În plus, este necesar să se ia măsuri de consolidare a rezilienței individuale la această propagandă.

- *Colaborarea cu întreprinderile și cu societatea civilă*

În decembrie 2015, UE a instituit Forumul UE pentru internet, care reunește întreprinderi, state membre, autorități de aplicare a legii și parteneri ai societății civile, pentru a explora modul de combatere a provocărilor propagandei teroriste și extremiste online printr-o cooperare voluntară consolidată, protejând în același timp drepturile fundamentale, cum ar fi libertatea de exprimare.

În ceea ce privește conținutul cu caracter terorist din mediul online, în prezent, se depun eforturi axate pe două domenii: limitarea accesului la materiale cu caracter terorist, pe de o parte, și responsabilizarea partenerilor societății civile pentru a contracara propaganda extremistă violentă și a oferi un discurs pozitiv, pe de altă parte. Unitatea UE de semnalare a conținutului online din cadrul Europol joacă un rol vital în sprijinirea primului obiectiv. Aceasta ajută la identificarea conținutului terorist online și raportează materialul companiei al cărei site găzduiește materialul, în cazul în care se evaluează că acesta încalcă termenii și condițiile companiei. În cele din urmă, este decizia companiei de a stabili dacă materialul trebuie să fie eliminat. Centrul de excelență RAN și grupul său de lucru privind „Comunicarea și discursurile” vor continua să se bazeze pe experiența acumulată în colaborarea cu partenerii din societatea civilă în ceea ce privește cel de al doilea obiectiv și să ofere indicații în ceea ce privește dezvoltarea de discursuri alternative și de contradiscursuri¹⁴.

¹⁴ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/ran-papers/docs/issue_paper_cn_oct2015_en.pdf.

Comisia, Europol, statele membre, societatea civilă și întreprinderile colaborează pentru elaborarea unui set de instrumente pentru acțiuni specifice, care urmează să fie lansat în lunile următoare. Acest set va include o platformă comună de semnalare care urmează să fie dezvoltată de industria internetului, cu contribuția diferitelor părți interesate. Scopul este de a consolida procesul de semnalare și de a preveni reîncărcarea pe alte platforme a materialelor eliminate. În plus, un program la nivelul UE de responsabilizare a societății civile, care urmează să fie coordonat de Centrul de excelență RAN, împreună cu întreprinderi și cu parteneri din societatea civilă din statele membre, vor asigura formare, asistență tehnică și analize ale eficienței campaniilor de contradiscursuri. În acest sens, victimele terorismului, dar și liderii religioși și comunitățile religioase au o poziție bine stabilită în furnizarea de discursuri alternative și de contradiscursuri. Punerea în aplicare în cadrul Forumului UE pentru internet a diferitelor inițiative va fi susținută prin activități de cercetare specifice referitoare la utilizarea internetului de către teroriști.

În plus, Comisia, împreună cu Facebook, Twitter, YouTube și Microsoft, a instituit un cod de conduită pentru a combate răspândirea discursurilor ilegale de incitare la ură în mediul online din Europa¹⁵. În conformitate cu declarația comună emisă de Consiliul extraordinar Justiție și Afaceri Interne din 24 martie 2016, astfel se va garanta că companiile informatice analizează în mod rapid și eficient și, dacă este necesar, elimină discursurile de incitare la ură care încalcă legile naționale de transpunere a legislației UE¹⁶ și se facilitează raportarea conținutului ilegal de către societatea civilă și autoritățile statelor membre. În plus, vor exista activități care se vor axa pe modul de promovare a transparenței în ceea ce privește aplicarea procedurilor de notificare și retragere și încurajarea discursurilor alternative și a contradiscursurilor.

Inițiativele în curs pe tema discursurilor de incitare la ură, precum campania „No Hate Speech Movement” („Mișcarea împotriva discursului instigator la ură”), sprijinită de Consiliul Europei, precum și alte inițiative de bază, sunt esențiale pentru promovarea egalității și prevenirea rasismului și a radicalizării. Comisia va sprijini societatea civilă în ceea ce privește monitorizarea și diminuarea atractivității discursului de incitare la ură și a și impactului său prin intermediul programului „Drepturi, egalitate și cetățenie”¹⁷.

Comisia va continua să finanțeze Echipa consultativă pentru comunicare strategică/Rețeaua de comunicații strategice. Expertiza dezvoltată în cadrul proiectului este disponibilă pentru statele membre, societatea civilă, precum și instituțiile UE, pentru dezvoltarea cadrului politic adecvat, a campaniilor de comunicare sau a inițiativelor individuale. În plus față de crearea unei rețele pentru schimbul și partajarea celor mai bune practici, proiectele asigură sprijin practic și consiliere, care pot facilita dezvoltarea unor contradiscursuri eficiente.

- *Actualizarea legislației*

Directiva serviciilor mass-media audiovizuale¹⁸ obligă deja statele membre să se asigure că

¹⁵ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1937_ro.htm.

¹⁶ Decizia-cadru a UE (2008/913/JAI) privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal

¹⁷ Programul de lucru pentru 2016 - „Drepturi, egalitate și cetățenie”

http://ec.europa.eu/justice/grants1/programmes-2014-2020/files/rec_awp_2016/rec_awp_2016_annex_en.pdf.

¹⁸ Directiva 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale.

serviciile mass-media audiovizuale, cum ar fi programele de televiziune și serviciile de transmisie video la cerere, nu conțin incitări la ură pe motiv de rasă, sex, religie sau naționalitate. Dat fiind că discursurile de incitare la ură pe platformele de partajare a materialelor video sunt din ce în ce mai îngrijorătoare, în propunerea sa de revizuire a directivei¹⁹, Comisia își propune să se asigure că platformele de partajare a materialelor video sunt obligate să ia măsurile corespunzătoare pentru a proteja cetățenii de incitarea la violență sau la ură. Astfel de măsuri includ, de exemplu, raportarea și semnalarea. Propunerea prevede că respectivele coduri de conduită elaborate de întreprinderi trebuie prezentate Comisiei, că Grupul european al autorităților de reglementare din domeniul serviciilor mass-media audiovizuale poate fi solicitat să avizeze aceste coduri și că autoritățile naționale de reglementare din domeniul audiovizual sunt împuternicite să le pună în aplicare. În plus, Comisia va evalua periodic eficacitatea măsurilor de autoreglementare pentru a le sprijini la nevoie, inclusiv prin crearea unor cadre adecvate de furnizare a securității juridice, atunci când este necesar. De asemenea, Comisia va negocia o nouă alianță pentru a proteja mai bine copiii în mediul online²⁰, ca parte a eforturilor sale de a încuraja întreprinderile să elaboreze coduri de conduită pentru a sprijini punerea în aplicare a propunerii de actualizare a normelor UE în domeniul audiovizualului.

- *Sprijinirea educației în domeniul mass-mediei*

Infrastructura serviciilor digitale pentru un internet mai sigur, finanțată în cadrul Mecanismului pentru interconectarea Europei, le permite centrelor naționale pentru un internet mai sigur să sensibilizeze copiii, părinții și profesorii cu privire la riscurile la care pot fi expuși copiii în mediul online și să-i responsabilizeze în sensul gestionării acestor riscuri. Unele centre pentru un internet mai sigur au reacționat în fața problemei emergente a radicalizării online, care impune o expertiză specifică în vederea gestionării acestui lucru în mod adecvat. De exemplu, Centrul pentru un internet mai sigur din Regatul Unit a elaborat orientări privind asigurarea protecției copiilor împotriva extremismului online. În Austria, Centrul pentru un internet mai sigur, în colaborare cu organizațiile specializate, lucrează la o strategie vizând gestionarea radicalizării online. De asemenea, Centrul pentru un internet mai sigur din Suedia a dezvoltat materiale educative care vizează consolidarea capacităților adolescenților de a nu se lăsa înșelați de propagandă.

Acțiuni-cheie:

- ✓ *În cadrul Forumului UE pentru internet: dezvoltarea unei platforme comune de semnalare pentru îmbunătățirea vitezei și eficienței procesului semnalărilor și instituirea unui program de responsabilizare a societății civile care să intensifice în mod semnificativ formarea și sprijinirea partenerilor din societatea civilă pentru a spori volumul de discursuri alternative pozitive și eficiente difuzate online.*
- ✓ *Punerea la dispoziție de către Centrul de excelență RAN a unei platforme pentru partajarea de experiențe și a celor mai bune practici pentru consolidarea educației în domeniul mass-mediei și a gândirii critice pe internet, precum și pentru dezvoltarea*

¹⁹ Propunere de modificare a Directivei 2010/13/UE privind serviciile mass-media audiovizuale SWD (2016) 168.

²⁰ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/commission-broker-new-alliance-better-protect-minors-online>.

unei campanii la nivelul UE în vederea consolidării rezilienței la radicalizarea online, pentru a oferi discursuri alternative sau acțiuni alternative (campania „Exit Hate”).

- ✓ *Monitorizarea de către Comisie și societățile informatice relevante a angajamentelor publice în ceea ce privește codul de conduită de combatere a discursurilor ilegale de incitare la ură difuzate online, inclusiv a impactului acestora. Îmbunătățirea transparenței în aplicarea procedurilor de notificare și retragere.*

3. Ruperea cercului vicios: abordarea radicalizării în închisori

Comisia Europeană sprijină deja statele membre în eforturile lor de prevenire și de combatere a radicalizării în închisori, care ține în principal de competența lor. În conformitate cu concluziile Consiliului din 2015 privind răspunsul în materie de justiție penală la fenomenul radicalizării²¹, Eurojust monitorizează evoluțiile și tendințele referitoare la cadrul legislativ aplicabil și jurisprudența relevantă din statele membre privind terorismul și radicalizarea violentă, inclusiv utilizarea unor alternative la urmărirea penală și la detenție, pentru a informa responsabilii politici și a contribui la elaborarea unor viitoare inițiative. Acest lucru este realizat, printre altele, prin intermediul Monitorului privind condamnările pentru terorism și al reuniunilor tactice pe tema terorismului ale Eurojust. Mai multe decât atât, în 2015 și 2016, Comisia a oferit 8 milioane EUR pentru a pune în aplicare concluziile Consiliului, asigurând finanțarea necesară pentru dezvoltarea de programe de reabilitare și de deradicalizare în interiorul și în afara închisorilor, instrumente de evaluare a riscurilor și formarea specialiștilor.

În plus, Comisia colaborează cu Confederația europeană privind eliberarea condiționată și Organizația Europeană a Serviciilor Penitenciare și Corecționale, ambele finanțate prin granturi de funcționare în cadrul programului Justiție, pentru a le implica în formarea specifică a personalului din penitenciare și de supraveghere. De asemenea, Comisia colaborează îndeaproape cu Rețeaua Europeană de Formare Judiciară și finanțează în prezent un program de formare în privința radicalizării, destinat judecătorilor și procurorilor, pentru a le oferi cunoștințele și competențele necesare pentru a face față persoanelor radicalizate și pentru a le pune la dispoziție instrumente și metodologii de evaluare a riscurilor în scopul determinării nivelului de amenințare reprezentat de suspecții de crime teroriste. În plus, este important să se faciliteze partajarea celor mai bune practici între statele membre în domeniul combaterii radicalizării în închisori.

Activitățile centrului de excelență RAN vor continua să acopere radicalizarea în închisori, în special prin Grupul său de lucru pentru penitenciare și eliberarea condiționată, permițându-le profesioniștilor locali să facă schimb de bune practici, să formuleze recomandări și să dezvolte sau să revizuiască orientări și manuale privind punerea în aplicare a unor mecanisme și programe de prevenire și de combatere a radicalizării în închisori și să promoveze măsuri de reabilitare și reintegrare, inclusiv, în special, orientări privind dezvoltarea abordărilor care pun în relație diferitele agenții, precum și instrumente de intervenție mai specifice precum evaluarea riscurilor. Primele lecții învățate, recomandările și identificarea provocărilor au fost definite în documentul RAN de prezentare a punctelor-cheie intitulat „Dealing with

²¹ Concluziile Consiliului din 20 noiembrie 2015 privind îmbunătățirea răspunsului justiției penale la radicalizarea care duce la terorism și la extremism violent, <http://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2015/11/20-conclusions-radicalisation/>.

radicalisation in a prison and probation context” („Lupta împotriva radicalizării într-o închisoare și contextul de eliberare condiționată”), care acoperă aspecte precum dezvoltarea cooperării între diferitele agenții, evaluarea riscurilor, gestionarea riscurilor, inclusiv condițiile de detenție, regimul de opțiuni și programele de reintegrare²².

Acțiuni-cheie:

- ✓ *Utilizarea Centrului de excelență RAN pentru a partaja cele mai bune practici și pentru a formula recomandări de politici privind prevenirea radicalizării în atenția profesioniștilor de primă linie (inclusiv, dacă este cazul, judecători și procurori), acoperind sectorul penitenciarelor și al eliberării condiționate.*
- ✓ *Acordarea de sprijin financiar pentru a ajuta statele membre să dezvolte instrumente de evaluare a riscurilor.*
- ✓ *Sprijinirea dezvoltării de programe de educare și formare în închisori (inclusiv formare profesională), pentru a le facilita deținuților reintegrarea în societate.*
- ✓ *Sprijinirea dezvoltării de programe de reabilitare a deținuților de către statele membre și partajarea celor bune practici și politici în domeniul executării sancțiunilor penale.*
- ✓ *Promovarea partajării de informații în cadrul Eurojust de către procurorii specializați.*

4. Promovarea educației favorabile incluziunii și a valorilor comune ale UE

Pe termen lung, educația de înaltă calitate încă din învățământul preșcolar rămâne cea mai bună plasă de siguranță împotriva excluziunii sociale, care poate să reprezinte un factor de radicalizare pentru anumite persoane. Cu toate acestea, oportunitățile și rezultatele sunt determinate în continuare de mediile socioeconomice în care trăiesc copiii. 11,1 % din tinerii europeni abandonează școala timpuriu și intră pe piața muncii cu un dezavantaj care este foarte greu de depășit ulterior²³. Abordarea acestor chestiuni în mod simultan cu transmiterea valorilor fundamentale ale UE tinerilor, care să le permită să facă alegeri în cunoștință de cauză sunt, prin urmare, măsuri preventive esențiale.

La 17 martie 2015, miniștrii educației și Comisia Europeană au adoptat *Declarația privind promovarea prin educație a cetățeniei și a valorilor comune ale libertății, toleranței și nediscriminării*²⁴, care definește obiective comune pentru statele membre și solicită acțiuni de sprijin la nivelul UE. Pe această bază, Comisia și-a mobilizat deja instrumentele politice și financiare și va adopta noi măsuri concrete pentru a sprijini activitățile statelor membre.

- *Un cadru consolidat pentru susținere politică și cooperare*

²² http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/ran-news/docs/ran_p_and_p_practitioners_working_paper_en.pdf.

²³ Toate cifrele din acest capitol sunt extrase din Monitorul educației și formării 2015.

²⁴ Declarația de la Paris, http://ec.europa.eu/education/news/2015/documents/citizenship-education-declaration_en.pdf.

În timp ce statele membre răspund de propriile sisteme de educație și formare, politica UE poate sprijini acțiunile la nivel național și poate contribui la abordarea provocărilor comune, în special în ceea ce privește Cadrul pentru cooperare europeană în domeniul educației și formării 2020²⁵. Comisia va propune un proiect de recomandare a Consiliului pentru a promova politici eficiente și cele mai bune practici, susținute de oportunități de finanțare, asigurând astfel o abordare mai coordonată la nivelul întregii UE. Prezenta recomandare va pune la dispoziția factorilor de decizie politică orientări concrete, care să îi ajute să adopte măsurile necesare pentru atingerea obiectivelor naționale și locale ale Declarației de la Paris. Experiența cu cadre precum cel referitor la abandonul școlar timpuriu²⁶ a demonstrat că această abordare produce rezultate rapide și eficiente.

- *Valorificarea la maximum a fondurilor UE*

Erasmus + finanțează proiecte de cooperare transnațională și de sprijin în materie de politici²⁷. Numai în 2014, aceasta a oferit finanțare pentru peste 1 700 de proiecte din sectoarele educației, formării, tineretului și sportului. Începând cu 2016, se acordă prioritate acțiunilor și proiectelor care încurajează incluziunea și promovează valorile fundamentale, reflectând obiectivele Declarației de la Paris. În consecință, în prezent sunt disponibile 400 de milioane EUR pentru a dezvolta noi politici și proiecte care sprijină aceste priorități, iar o sumă suplimentară de 13 milioane EUR va fi cheltuită pentru a ajuta la răspândirea și intensificarea inițiativelor de pe teren.

- *Sprijinirea educatorilor și a instituțiilor de învățământ*

Școlile au un rol esențial în încurajarea incluziunii și, ca piese de bază ale comunităților, colaborează cu părinții și cu asociațiile locale. Contactele regulate cu reprezentanții societății civile și modelele pot produce o diferență, motivând tinerii și împiedicând deriva acestora către marginea societății. Aceste tipuri de rețele există deja în unele state membre²⁸ și ar trebui să fie intensificate la nivel european pentru a atinge o masă critică de tineri. Prin urmare, Comisia va institui o rețea pentru a permite părților interesate de la nivel local să invite persoane provenind din diverse medii, cum ar fi întreprinzători, artiști, sportivi, precum și, dacă este cazul, foste persoane radicalizate să viziteze școli, centre pentru tineret, cluburi sportive și închisori pentru a-și împărtăși experiențele²⁹.

Cadrele didactice sunt deosebit de importante. Ele sunt bine plasate pentru a detecta semnele timpurii de radicalizare la nivelul elevilor și pentru a-i ajuta să le gestioneze. Cadrele didactice trebuie să fie pregătite, în general, să abordeze chestiunea diversității în sala de clasă și să transmită elevilor valori comune. Întrucât cadrele didactice din mai multe state membre se confruntă cu provocări similare, învățarea reciprocă și schimburile directe la nivelul UE pot contribui la identificarea celor mai bune practici. UE va continua să sprijine astfel de schimburi prin intermediul eTwinning, o platformă internet care conectează cadre didactice și

²⁵ Concluziile Consiliului din 12 mai 2009 privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale (ET 2020),

https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/educ/107622.pdf.

²⁶ Recomandarea Consiliului din 28 iunie 2011 privind politicile de reducere a părăsirii timpurii a școli.

²⁷ Cel puțin 28 %, respectiv, 4,2 % din bugetul total, adică 14,7 miliarde EUR pentru perioada 2014-2020.

²⁸ De exemplu, Réserve Citoyenne din Franța, <http://www.lareservecitoyenne.fr/>.

²⁹ Această rețea, finanțată în cadrul programului Erasmus +, va fi lansată ca proiect-pilot axat pe radicalizarea violentă, în zone defavorizate din unele state membre.

săli de clasă din întreaga Europă³⁰ și în cadrul Grupului de lucru al RAN pe probleme de educație. În cele din urmă, Comisia va lucra în strânsă colaborare cu Consiliul Europei și UNESCO pentru a pune în aplicare mai eficient instrumentele existente destinate să sprijine cadrele didactice³¹.

Studentii și personalul din cadrul instituțiilor de învățământ superior joacă, de asemenea, un rol important. Comisia încurajează instituțiile de învățământ superior să se implice alături de comunitățile locale și să recunoască eforturile elevilor de a face acest lucru, de exemplu prin acordarea studenților de credite pentru voluntariat sau alte module de învățare.

Acțiuni-cheie:

- ✓ *Propunerea unei recomandări a Consiliului pentru consolidarea incluziunii sociale și pentru promovarea valorilor fundamentale ale Europei prin educație și învățare non-formală.*
- ✓ *Punerea la dispoziție prin intermediul Erasmus+ a peste 400 de milioane EUR în 2016 în favoarea parteneriatelor transnaționale pentru a dezvolta abordări și practici politice inovatoare de bază, acordând prioritate incluziunii sociale, promovării valorilor comune și înțelegerii interculturale. Accelerarea prin Erasmus+ a acțiunilor dezvoltate la nivel de bază, cu un pachet dedicat de 13 milioane EUR în 2016.*
- ✓ *Crearea unei rețele în vederea facilitării contactelor directe cu modelele pozitive de la nivel de școală, tineret, cluburi sportive și închisori.*
- ✓ *Promovarea acordării studenților de credite pentru voluntariat, precum și dezvoltarea de programe școlare care să combine conținutul academic cu implicarea civică prin intermediul programului Erasmus+.*

5. Promovarea unor societăți favorabile incluziunii, deschise și reziliente și sensibilizarea tinerilor

UE pledează pentru societăți în care prevalează pluralismul, nediscriminarea, toleranța, justiția, solidaritatea și egalitatea între bărbați și femei³². Combaterea excluziunii sociale și a discriminării și promovarea justiției și a protecției sociale constituie obiective de sine stătătoare ale UE³³. Astfel de societăți ar trebui să fie mai reziliente în fața amenințărilor extremismului violent.

Elementele-cheie în acest sens sunt combaterea discriminării, inclusiv pe criterii de convingeri religioase, rasă sau origine etnică, a urii și stigmatizării comunităților, precum și combaterea infracțiunilor motivate de ură și a formelor grave de discurs de incitare la ură. Statele membre trebuie să aplice legislația UE privind combaterea rasismului și a xenofobiei

³⁰ Reunind în prezent 300 000 de profesori și 406 proiecte, eTwinning este cea mai mare rețea a profesorilor din lume și oferă deja o gamă largă de cursuri din toate domeniile educației, inclusiv referitoare la cetățenie și dialogul intercultural.

³¹ Cadrul de competență privind cetățenia democratică, care urmează să fie lansat în aprilie, și programul „Predarea problemelor controversate”, precum și orientările pedagogice ale UNESCO privind educația pentru o cetățenie democratică.

³² Articolul 2 din TUE.

³³ Articolul 3 din TUE.

și a discriminării pe motiv de religie sau credință, iar în prezent este necesar să se ajungă la un acord privind propunerea Comisiei pentru finalizarea cadrului de combatere a discriminării pe motive, printre altele, de religie³⁴. Dialogul intercultural și interreligios între comunități are o importanță deosebită. Liderii comunităților și societatea civilă trebuie să beneficieze de sprijin pentru a promova schimburi și proiecte comune ale diferitelor comunități. În 2016, Comisia a alocat 4,5 milioane EUR pentru proiecte care vizează crearea unei mai bune înțelegeri între comunități, inclusiv între comunitățile religioase, prevenirea și combaterea rasismului și a xenofobiei prin activități interreligioase și interculturale.

Politicile sociale și din domeniul ocupării forței de muncă ale UE încearcă să elimine sărăcia și să promoveze societăți și piețe ale forței de muncă favorabile incluziunii. Una dintre cele mai bune metode de combatere a excluziunii sociale este prin ocuparea forței de muncă. Una dintre provocările cu care se confruntă statele membre să reducă numărul de tineri care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare (NEET). UE poate contribui cu orientări politice furnizate prin intermediul unor instrumente precum Garanția pentru tineret și Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor, Recomandarea privind șomerii de lungă durată și recent adoptata Agendă privind competențele³⁵. În plus, Directiva 2000/78 privind egalitatea de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și educația³⁶ contribuie la combaterea discriminării, inclusiv prin sensibilizarea cu privire la discriminare a părților interesate, a societății civile și a partenerilor sociali.

Mai mult decât atât, Fondul social european sprijină schemele naționale și proiectele locale de mică anvergură. În perioada 2014-2020, 25,6 miliarde EUR vor fi alocați direct promovării incluziunii sociale a grupurilor dezavantajate, de exemplu, prin programe de formare adaptate și scheme de sprijin social. În plus, peste 8 miliarde EUR vor fi utilizați pentru a ajuta școlile în abordarea abandonului școlar timpuriu și în creșterea accesului la educație de calitate pentru toți, de exemplu prin adaptarea programelor școlare, a cursurilor de formare a cadrelor didactice și a sprijinului individual destinat cursanților defavorizați. Se estimează că Fondul social european va ajuta 2,5 milioane de persoane defavorizate, inclusiv 1,3 milioane de persoane șomere sau inactive. În plus, Programul pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială (EaSI) poate să finanțeze proiecte inovatoare pe teren, promovând incluziunea socială.

Activitățile pentru tineret ajung în mod eficient la tineri, în special la cei dezavantajați, îi ajută să devină cetățeni angajați și să evite marginalizarea și vulnerabilitatea la ideile extremiste. Implicarea animatorilor pentru tineret este importantă ca parte a unei colaborări mai ample cu toți actorii relevanți, inclusiv cu instituțiile de învățământ, organizațiile comunitare, angajații, precum și cu persoanele cele mai apropiate de tineri: familiile și prietenii lor. Pentru a sprijini acest lucru, Comisia, în strânsă cooperare cu statele membre, va elabora un set de instrumente specifice a celor mai bune practici destinate animatorilor pentru tineret și educatorilor. Acesta va oferi exemple privind modul în care pot fi ajutați tinerii să își sporească reziliența democratică, să se educe în domeniul mass-media și să dobândească o gândire critică, privind

³⁴ Propunere de directivă a Consiliului cu privire la punerea în aplicare a principiului tratamentului egal al persoanelor indiferent de religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală, COM (2008) 426 final.

³⁵ O nouă agendă pentru competențe în Europa: Să lucrăm împreună pentru consolidarea capitalului uman, a capacității de inserție profesională și a competitivității (COM(2016) 381).

³⁶ Directiva 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă.

modul în care tinerii pot fi învățați să rezolve conflicte și să respecte opiniile altora, precum și privind modul de identificare și de reacție la semnele timpurii ale radicalizării. Pentru a spori impactul activităților pentru tineret pe teren, Comisia va consolida, de asemenea, Serviciul european de voluntariat prin mărirea bugetului său³⁷ și acordarea de prioritate proiectelor care promovează valorile fundamentale și care se adresează persoanelor dezavantajate și comunităților.

Acțiuni-cheie:

- ✓ *Continuarea colaborării cu Parlamentul European și cu Consiliul în vederea adoptării Directivei privind combaterea discriminării.*
- ✓ *Promovarea incluziunii sociale a grupurilor defavorizate prin măsuri de politică și Fondul social european, precum și Programul pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială.*
- ✓ *Stimularea sprijinirii animatorilor pentru tineret și a organizațiilor, în special prin dezvoltarea unui set de instrumente.*
- ✓ *Consolidarea Serviciului european de voluntariat.*

6. Dimensiunea de securitate a abordării radicalizării

Prevenirea și combaterea radicalizării dispune de o puternică dimensiune de securitate, astfel cum a fost subliniat în recenta comunicare „Punerea în aplicare a Agendei europene privind securitatea pentru a combate terorismul și a deschide calea către o uniune a securității efectivă și autentică.” Statele membre pot să ia măsuri de securitate pentru a preveni plecarea tinerilor în zone de conflict cu scopul de a se alătura grupurilor teroriste. Aceste măsuri includ interdicția de a călători, incriminarea deplasărilor către o țară terță în scopuri teroriste, dar și măsuri prin intermediul cărora familiile și prietenii pot apela la ajutorul autorităților publice, precum liniile de asistență telefonică. Mai mult decât atât, predicatorii extremiști și persoanele care diseminează propagandă teroristă sau recrutează persoane vulnerabile se pot confrunta cu acuzații penale. Statele membre pot să emită interdicții de călătorie pentru a preveni intrarea în UE a predicatorilor extremiști și, prin măsuri administrative, pot interveni împotriva diseminării de mesaje extremiste. Aceste măsuri sunt necesare pentru a completa măsurile de consolidare a rezilienței la radicalizare.

Partajarea de informații este fundamentală în acest sens. Cadrele de cooperare și instrumentele de informare privind gestionarea frontierelor UE, migrația și securitatea trebuie să fie interconectate, consolidate și pe deplin utilizate³⁸ pentru a-i împiedica în mod eficient pe cetățenii europeni să călătorească în zone de conflict în scopuri teroriste și pentru a identifica la întoarcere persoanele care prezintă un risc. Este necesară utilizarea acestor cadre și instrumente, precum și a altora noi, pentru a partaja informații cu privire la persoanele suspectate de radicalizare cu scopul de a facilita activitatea autorităților relevante de-a lungul frontierelor în ceea ce privește luarea de măsuri adecvate împotriva persoanelor care reprezintă un risc ridicat de securitate.

³⁷ Bugetul (65 milioane EUR în 2016) este preconizat să crească cu 15 % pe an în perioada 2017-2020.

³⁸ A se vedea Comunicarea Comisiei din 6 aprilie privind Sistemele informatice mai solide și mai inteligente pentru securitatea la frontiere, COM (2016) 205.

Sistemul de Informații Schengen (SIS) are o importanță deosebită în această privință. O alertă în SIS poate genera acțiuni diferite în funcție de evaluarea și intenția statului membru care introduce o astfel de alertă, adică o persoană poate fi arestată, plasată sub protecție sau poate face obiectul unui control individual sau specific. SIS a fost, de asemenea, util pentru prevenirea deplasărilor teroriștilor și pentru urmărirea traseelor de deplasare ale persoanelor suspectate de terorism. În contextul luptătorilor teroriști străini, Comisia a încurajat statele membre să semnaleze faptul că alerta se referă la o „activitate legată de terorism”, fără să o limiteze la luptători teroriști străini sau la activități criminale ca atare. Prin urmare, poate să fie utilizată pentru a include alerte cu privire la persoanele suspectate de radicalizare în vederea comiterii de acte de terorism.

În plus, statele membre ar trebui să își intensifice eforturile pentru a se asigura că informații adecvate sunt schimbate și partajate cu Europol. Recent creatul Centru european de combatere a terorismului (CECT) din cadrul Europol își propune să devină un nod informațional central în lupta împotriva terorismului în UE, inclusiv în ceea ce privește riscurile de radicalizare.

În plus, Sistemul informațional Europol (EIS) este în măsură să servească ca registru central de date în materie de aplicare a legii, incluzând o listă consolidată a tuturor luptătorilor străini cunoscuți sau suspectați de terorism. Statele membre trebuie să își accelereze eforturile în mod semnificativ pentru a pune la dispoziția Europol datele necesare privind luptătorii teroriști străini.

Acțiuni-cheie:

- ✓ *Comisia își propune să revizuiască până la sfârșitul anului 2016 Sistemul de informații Schengen în vederea îmbunătățirii în continuare a valorii adăugate în scopul aplicării legii și a combaterii terorismului.*
- ✓ *Statele membre ar trebui să partajeze cu alte state membre și Europol, dacă este cazul, în mod proactiv toate informațiile relevante privind condamnații eliberați suspectați de radicalizare sau ale persoanelor radicale cunoscute, pentru a se asigura o monitorizare îndeaproape a celor care reprezintă un risc ridicat.*

7. Dimensiunea internațională: abordarea radicalizării violente în afara granițelor UE

La fel ca statele membre ale UE, și țările terțe se confruntă cu provocări care necesită o reacție în contextul amenințării radicalizării la adresa securității, și abordarea cauzelor profunde, precum și construirea de societăți rezistente și de coeziune. UE colaborează în mod activ cu ONU, Consiliul Europei și OSCE în eforturile lor de a contracara extremismul violent, de exemplu prin continuarea sprijinului prin intermediul inițiativei privind Forumul mondial privind combaterea terorismului (GCTF)³⁹.

Acțiunea UE pe scena internațională urmează două abordări complementare. În primul rând, atunci când acordă asistență țărilor terțe, UE va sprijini reacțiile care respectă legile și drepturile omului, care au ca scop împiedicarea persoanelor radicalizate să comită acte de terorism. În al doilea rând, și mai important, UE va intensifica implicarea în acțiuni preventive, eliminând cauzele profunde ale anumitor forme de radicalizare care pot duce la extremism violent.

³⁹ În special Hedayah și Fondul mondial pentru rezistență și implicare comunitară.

- *Consolidarea capacităților în materie de securitate ale țărilor partenere*

Atunci când este posibil, sprijinul UE este încadrat în reforme mai ample care vizează consolidarea capacităților de securitate în țările partenere, întrucât crima organizată, contrabanda și traficul ilicit, precum și slaba gestionare a frontierelor au dovedit legături cu radicalizarea violentă. UE și statele sale membre trebuie să fie mai bine pregătite pentru a coopera cu agențiile de aplicare a legii din țările terțe. În acest scop, UE va continua să extindă expertiza și va perfecționa procesul de sensibilizare prin această situație în țările care prezintă cele mai mari riscuri. De exemplu, în Orientul Mijlociu și în Africa de Nord se va acorda sprijin în vederea stabilirii de sisteme eficiente de justiție penală care să coopereze la nivel regional și internațional în combaterea radicalizării.

UE se implică alături de alte țări prin lupta împotriva terorismului și dialogurile de securitate specifice și îmbunătățite care conduc la crearea de pachete și de foi de parcurs pentru combaterea terorismului. Revizuirea politicii europene de vecinătate abordează o serie de aspecte legate de combaterea radicalizării, prin acordarea de prioritate tinerilor, educației și dezvoltării socioeconomice. Un progres concret a fost realizat până în prezent cu Tunisia, Liban și Iordania. Acțiuni suplimentare de combatere a extremismului violent vor fi lansate în vederea punerii în aplicare a Planului de acțiune regional al UE pentru Sahel. O serie de activități specifice de combatere a radicalizării au loc în Pakistan și Asia de Sud-Est. Activități similare sunt derulate în Cornul Africii, sprijinul UE va fi extins după încheierea cu succes a diferitelor proiecte-pilot din regiune.

- *Sprijinirea țărilor terțe în abordarea factorilor care stau la baza radicalizării*

Prevenirea și combaterea extremismului violent au devenit componente esențiale ale activităților externe ale UE de combatere a terorismului și au fost integrate în politica de dezvoltare de reducere a decalajului dintre securitate și dezvoltare. Pachetul finanțat de EU privind „Consolidarea rezilienței față de violență și extremism” (STRIVE)⁴⁰ a fost precursorul dezvoltării unui număr tot mai mare de inițiative cu scopul de a identifica factorii extremismului în rândurile tineretului, de a favoriza emanciparea femeilor, de a promova dialogul dintre comunități, de a consolida actorii locali sau de a îmbunătăți capacitățile mass-media și ale educației de a contracara ideologiile de radicalizare.

Sprijinul financiar acordat societății civile va ține seama de dimensiunea de combatere a radicalizării, astfel cum se prevede în revizuirea din 2015 a Politicii europene de vecinătate⁴¹. UE va interacționa în continuare cu societatea civilă, cu profesioniștii și cu mediul academic, inclusiv în țările partenere, pentru a consolida înțelegerea factorilor declanșatori și a identifica reacțiile eficiente. Atunci când este posibil, experiența și expertiza cumulate în cadrul RAN vor fi mobilizate în afara granițelor UE, în țările terțe prioritare, în special în Turcia, regiunea MENA și Balcanii de Vest, cu condiția îndeplinirii anumitor condiții.

UE oferă un discurs mai favorabil printr-o comunicare orientată către publicul tânăr, care ar putea fi mai vulnerabil în fața radicalizării. Printre numeroasele activități în curs de

⁴⁰ https://ec.europa.eu/europeaid/strive-development-strengthening-resilience-violence-and-extremism_en.

⁴¹ UE a oferit un sprijin considerabil măsurilor de combatere a terorismului prin intermediul unei set variat de instrumente, în special, în cadrul instrumentului care contribuie la stabilitate și pace (IcSP), Instrumentul european de vecinătate (IEV) și printr-o dezvoltare mai amplă.

desfășurare, un grup operativ pentru comunicare strategică colaborează cu delegațiile UE din țările arabe și cu Coaliția mondială împotriva Statului Islamic pentru a identifica valorile comune și a dezvolta acțiuni concrete. De exemplu, UE cofinanțează un proiect în Tunisia pentru a spori incluziunea financiară în rândul comunităților vulnerabile prin intermediul microcreditelor. Comisia finanțează un proiect de 3 milioane EUR pentru Tunisia, Maroc și Liban care contribuie la consolidarea rezistenței comunității prin colaborarea cu societatea civilă și amplificarea opiniilor prin comunicări strategice.

UE va încuraja contactele directe între cetățeni. În plus, va extinde platforma eTwinning pentru anumite țări vizate de politica europeană de vecinătate, în special cele care se confruntă cu probleme legate de radicalizarea violentă și în care este cel mai mult nevoie de dialog intercultural⁴². Comisia va lansa, de asemenea, un proiect Erasmus+ pentru a conecta studenți și alți tineri din UE și țările terțe. Aceste schimburi virtuale moderate vor ajuta tinerii să își dezvolte înțelegerea și respectul reciproc și, de asemenea, să își îmbunătățească capacitățile interculturale pe care le caută angajatorii.

Acțiuni-cheie:

- ✓ *Sprijinirea organizațiilor internaționale în activitatea lor de combatere a extremismului violent.*
- ✓ *Inițiative suplimentare care să se axeze pe instrumentele financiare externe ale UE privind prevenirea radicalizării violente.*
- ✓ *Sprijinirea în continuare a inițiativelor Forumului mondial pentru combaterea terorismului (GCTF) care depune eforturi pentru prevenirea și combaterea extremismului violent.*
- ✓ *Extinderea în continuare a rețelelor eTwinning Plus la țările selectate din vecinătatea UE.*
- ✓ *Lansarea unui proiect de fezabilitate pentru Erasmus+ Schimburi virtuale pentru a promova implicarea online a tinerilor, cu scopul de a sensibiliza 200 000 de tineri până în 2019.*

Concluzii

Radicalizarea violentă constituie o provocare tot mai complexă și evolutivă care necesită reacții noi și variate, de la preocupări de securitate imediate, până la abordarea factorilor care stau la baza acesteia. Astfel cum a fost amintit în Comunicarea Comisiei privind punerea în aplicare a Agendei europene privind securitatea „prioritatea absolută trebuie să fie prevenirea radicalizării altor persoane și asigurarea faptului că cele care sunt deja radicalizate fac obiectul unor programe de deradicalizare și sunt împiedicate să difuzeze propagandă teroristă și discursuri de incitare la ură”. Statele membre se află în prima linie, fie prin organismele sale judiciare și de securitate, fie prin cadrele sale didactice, lucrătorii săi sociali și societatea sa civilă. UE poate să joace un rol de sprijin prin mobilizarea politicilor sale, a capacității sale de coordonare și a instrumentelor sale financiare pentru a susține acțiunile la nivel național și a oferi valoare adăugată pe teren în limita competențelor sale.

⁴² Rețeaua eTwinning este deja activă în unele țări terțe, în special în Tunisia, unde aproape 300 de profesori și 85 de școli sunt înregistrate în prezent pe această platformă online.

Prezenta comunicare stabilește acțiuni concrete de sprijinire a statelor membre în introducerea de inițiative și politici care să contribuie la prevenirea și combaterea radicalizării și a extremismului violent în UE și în țările terțe. Comisia încurajează statele membre să utilizeze diferite măsuri de sprijin și instrumente de cooperare la nivelul UE pentru a sprijini activitatea lor. În cele din urmă, doar printr-un efort comun depus de către toate părțile interesate la nivel național, european și internațional această provocare a radicalizării violente poate fi rezolvată în mod eficient.

Comisia invită Parlamentul European și Consiliul să aprobe prezenta comunicare, în vederea punerii în aplicare a acțiunilor propuse, în strânsă cooperare cu toți actorii relevanți.